

Ψηλά 'ς τὸ γεροντόβραχο κι ἀπόξερβα 'ς τοὺς τζάρκους
ποῦ 'ναι δυὸ βρούσες γάργαρες μὲ κρούσταλλα νερά
(τζάρκους=ποιμνιοστάσια) Σ.Ματσούκ., ἐνθ' ἄν. 'Η λ. ὡς
τοπων. ὑπὸ τὸν τύπ. *Γιρουντόβραχους* Στερελλ. ('Αράχ.
Γαλαξ. Καλοσκοπ.)

γεροντοβρώσι τό, Χίος.

'Εκ τοῦ θέμ. *γεροντο-* καὶ τοῦ οὐσ. *βρωσις*, κατὰ μετα-
πλασμὸν τοῦ γένους.

Γεροντομοίρι 1α, δ βλ.

γεροντογάιδαρος ὁ, ἀμάρτ. *γεροδογάιδαρος* Κρήτ.
('Αχεντρ. Νεάπ.) Πελοπν. (Κίτ. Μάν.) *γεροδογάδαρος*
'Ιος *γιρουντουγάιδαρους* ἐνιαχ. βορ. ἰδιωμ. 'εροδοάδαρος
Νάξ. ('Απύρανθ.)

'Εκ τοῦ θέμ. *γεροντο-* καὶ τοῦ οὐσ. *γάιδαρος*. 'Ο τύπ.
γεροντογάιδαρος καὶ εἰς *Φορτον*. (IV, 72-73).

1) Κυριολ., ὁ γηρασμένος ὄνος ἐνθ' ἄν.: 'Εδιήκε λοιπὸ
κ' ἤπηρεν ἓνα 'εροδοάδαρο ἀπὸ τὸ *Χρουσομιγάλη* 'Απύ-
ρανθ. 2) Μεταφ. ἐπὶ γέροντος ἐρωτοτροποῦντος πρὸς κορά-
σια Νεάπ.: "Ε τὸ *γεροδογάιδαρο* καὶ *κοπελολογᾶ* ἀκόμη!

γεροντογαμπρός ὁ ἀμάρτ. *γεροδόγαβρος* Κύθηρ.

'Εκ τοῦ θέμ. *γεροντο-* καὶ τοῦ οὐσ. *γαμπρός*.

'Ο νυμφευόμενος εἰς μεγάλην ἡλικίαν. Συνών. *γερο-
γαμπρός*.

γεροντόγατος ὁ, ἀμάρτ. *γεροδόγατος* Πελοπν. (Κίτ.
Μάν.)

'Εκ τοῦ θέμ. *γεροντο-* καὶ τοῦ οὐσ. *γάττος*.

Γάττος μεγάλης ἡλικίας ἐνθ' ἄν.: *Τί τότε θέεις τὸ γερο-
δόγαττο καὶ τότε ποτίζεις γάλα;* "Αφησὸ *τονε* νὰ φοφήση.

γεροντόγερος ὁ, Πελοπν. (Μεγαλόπ.)

'Εκ τοῦ θέμ. *γεροντο-* καὶ τοῦ οὐσ. *γέρος*.

Σκωπτικῶς, ὁ γέρον τοῦ ὁποῖου οἱ τρόποι ἢ τὸ ἦθος δὲν
ἀρμόζουν εἰς τὴν ἡλικίαν του: *Μοῦ εἶναι ἓνας γεροντόγερος!*

γεροντόγιδα ἡ, ἐνιαχ. *γεροδόγιδα* Πελοπν. (Κίτ. Μα-
ζαίικ. Μάν.)

'Εκ τοῦ θέμ. *γεροντο-* καὶ τοῦ οὐσ. *γίδα*.

Γηραιὰ αἰξ ἐνθ' ἄν.: 'Απὸ *γεροδόγιδα* ἦταν τὸ κρέας καὶ
δὲν ἔβραζε Κίτ. Μάν.

γεροντογιός ὁ, Λέσβ. ('Ερεσσ. κ.ά.)

'Εκ τοῦ θέμ. *γεροντο-* καὶ τοῦ οὐσ. *γιός*.

"Ατομον μεγάλης ἡλικίας ἀνύπανδρον. Συνών. *γεροντο-
κόπελο*, *γεροντοκόρος*, *γεροντολεύτερος*, *γερον-
τονιός*, *γεροντόπαιδο*, *γεροντοπαλλήκαρο* 1.

γεροντόγρια ἡ, ἀμάρτ. *γεροδόγρια* Πελοπν. (Κίτ.
Μάν.) *γεροδόγρια* Κρήτ.

'Εκ τοῦ θέμ. *γεροντο-* καὶ τοῦ οὐσ. *γρια*.

Σκωπτικῶς, γυνὴ γηραλέα ἐνθ' ἄν.: 'Ετώρα 'ς τὰ γέρατα
ἐπαδρεύτηκε κ' ἐκείνη ἢ *γεροδόγρια* Κίτ. Μάν.

γεροντογυναικόπαιδα τά, Πελοπν. (Βαμβακ.)

'Εκ τῶν οὐσ. *γέροντες* καὶ *γυναικόπαιδα* κατὰ πα-
ρατακτικὴν σύνθεσιν. Πβ. Γ.Χατζιδ., ΜΝΕ 2, 162.

Γέροντες μετὰ γυναικῶν καὶ παιδίων.

γεροντοδείχνω Κρήτ. (Νεάπ.)

'Εκ τοῦ θέμ. *γεροντο-* καὶ τοῦ ρ. *δείχνω*.

"Εχω ἐμφάνισιν γέροντος. Συνών. *γεροντοφέρνω*.

γεροντοδιάβολος ὁ, Πελοπν. (Βούρβουρ. Κυνουρ.)
γεροδοδιάβολος Κέως *γεροδοδιάολος* Κέρκ. (Σιναρᾶδ.) Κρήτ.
('Αγιος Βασίλ. Ρέθυμν.)

'Εκ τοῦ θέμ. *γεροντο-* καὶ τοῦ οὐσ. *διάβολος*.

'Ο διάβολος ὁ ὑπερέχων εἰς ἡλικίαν τῶν ὑπολοίπων δια-
βόλων ἐνθ' ἄν.: 'Ετσαρκάλεφα ὄλα τὰ κασσετιὰ καὶ δὲν τὸ
βρήκα! Ποῦ 'ς τὸ *γεροδοδιάολο* τὸ 'βαλες; Σιναρᾶδ.
Χάει 'ς τὸ *γεροντοδιάβολο!* Κυνουρ. *Οἱ ἑπτὰ γεροδοδια-
βόλοι* νὰ κάτσουνε μέσα σου Κέως. *Γεροδοδιάολος* νὰ σὲ
πάρη καὶ νὰ σὲ σηκώση Ρέθυμν. || *Ἄσμ.

Κι ὦστε νὰ βρῶ τὰ μάσκουλα, νὰ δώσω 'ς τὸ σοκάκι,
πάρε, *γεροδοδιάολε*, *δέ τ'ς* ἔφαγα 'ς τὴ ράχη
'Αγιος Βασίλ.

γεροντοελιά ἡ, ἀμάρτ. *γεροδολιά* Κρήτ. *γεροδολια'*
Δ.Κρήτ.

'Εκ τοῦ θέμ. *γεροντο-* καὶ τοῦ οὐσ. *ελιά* < *ἐλαιά*.

'Ελαιὰ γηραιὰ ἐνθ' ἄν.: *Πήγαινε* νὰ κόψης *κάβοσους*
κλώνους ἀπὸ τὴ *γεροδολιά*, νὰ τσι βάλωμε 'ς τὴ φωθιά
Κρήτ.

γεροντοέρωτας ὁ, σύνθηθ. 'εροδοέρωτας Νάξ. ('Απύ-
ρανθ.)

'Εκ τοῦ θέμ. *γεροντο-* καὶ τοῦ οὐσ. *έρωτας*.

"Ερωσ σφοδρὸς παρηλικῶν ἀτόμων: Γνωμ. 'Ο Θεὸς νὰ σὲ
φυλάη ἀπὸ 'εροδοέρωτα! Συνών. *γεροντοσεβντιάς*.

γεροντόζουλα ἡ, ἀμάρτ. 'εροδόζουλα Νάξ. ('Απύρανθ.)
'εροδόζουλα Νάξ. (Φιλώτ.)

'Εκ τοῦ θέμ. *γεροντο-* καὶ τοῦ οὐσ. *ζούλα*.

Αἰξ μεγάλης ἡλικίας ἐνθ' ἄν.: "Ησφαξα μιὰ 'εροδόζουλα
ποῦ δὲ γολλοῦσε τὸ κρέας τση 'ς τὸ *δοίχο* 'Απύρανθ. *Δὲν*
ἐπαίρνετε, *καμένοι*, *μιὰ 'υχιὰν ἀρνί*, *μόνο* *πήρετε* τὴ 'ερο-
δόζουλα! (μιὰ 'υχιὰν = ὀλίγον) αὐτόθ.

γεροντόζουλο τό, ἀμάρτ. *γεροδόζουλο* Κρήτ. ('Αχεντρ.)

'Εκ τοῦ θέμ. *γεροντο-* καὶ τοῦ ἀμάρτ. οὐσ. *ζούλο*, παρὰ
τὸ *ζούλα*.

Αἰξ ἢ πρόβατον μεγάλης ἡλικίας: *Μωρέ*, *βγάλε μου κ'*
ἓνα ὀζῶ νὰ *γιοαδίζη!* *Σαφί* *γεροδόζουλα* θὰ *μοῦ* *φορτόσης;*
(νὰ *γιοαδίζη*=νὰ εἶναι ἀκμαῖον *σαφί*=ἐντελῶς).

γεροντόκασσα ἡ, ἀμάρτ. 'εροδόκασσα Νάξ. ('Απύρανθ.)

'Εκ τοῦ θέμ. *γεροντο-* καὶ τοῦ οὐσ. *κάσσα*.

Κιβώτιον, κάσσα μεγάλης χωρητικότητος.

γεροντοκασσάρα ἡ, ἀμάρτ. 'εροδοκασσάρα Νάξ.
('Απύρανθ.)

'Εκ τοῦ θέμ. *γεροντο-* καὶ τοῦ οὐσ. *κασσάρα*.

Γεροντόκασσα, δ βλ.

γεροντοκασσούκλα ἡ, ἀμάρτ. 'εροδοκασσούκλα Νάξ.
('Απύρανθ.)

'Εκ τοῦ θέμ. *γεροντο-* καὶ τοῦ οὐσ. *κασσούκλα*.

Γεροντόκασσα, δ βλ.

γεροντόκαψα ἡ, ἀμάρτ. *γεροδόκαψα* Πελοπν. (Μάν.)

'Εκ τοῦ θέμ. *γεροντο-* καὶ τοῦ οὐσ. *κάψα*.

Υπερβολική ζέστη, καύσων: *Καμμιά βολά τόν Αύγουστο κάνει γεροδόκαψες.*

γεροντοκέλλι τό, Ἀμοργ.

Ἐκ τοῦ θέμ. *γεροντο-* καί τοῦ οὐσ. *κελί.*

Οἰκία ἢ δωμάτιον οἰκίας ἐνθα διαμένουν μόνον γέροντες ἢ γραῖαι: *Γεροντοκέλλι εἶναι ἐδῶ μὴ γυρεύης πάστρα.*

γεροντοκλέφτης ὁ, Πελοπν. (Αἴγ.) *γεροντόκλεφτας* Πελοπν. (Αἴγ. Πάτρ.) *γεροντόκλεφτος* Ἀστυπ. *γυροντόκλιφτους* Στερελλ. (Αἰτωλ.)

Ἐκ τοῦ θέμ. *γεροντο-* καί τοῦ οὐσ. *κλέφτης.*

Ὁ «κλέφτης», ὁ ἀγωνιστής τῆς Ἐπαναστάσεως, εἰς γηραιάν ἡλικίαν Πελοπν. (Αἴγ. Πάτρ.) || Ἄσμ.

Ἐν τῷ δρόμῳ πού πηγαίναν καί ἔς τὴν δεμοσά

παντήσαν ἓνα γέρο, *γεροντόκλεφτα*

Πάτρ. 2) Κλέπτης φυγοδικῶν, γηραλέος ἀλλ' εὖρωστος καί μεγαλόσωμος Ἀστυπ. Στερελλ. (Αἰτωλ.): *Μὰ αὐτὸς ἦτανε γεροντόκλεφτος καί τριγύριζε σὲ κείνα τὰ μέρη (ἐκ παραμυθ.) Ἀστυπ. Ἐνας γυροντόκλιφτους Αἰτωλ.*

γεροντοκλωνιάζω ἀμάρτ. *γεροντοκλωνιάζω* Κάρπ. Λέρ. Ρόδ. *εροντοκλωνιάζω* Κάσ.

Ἐκ τοῦ θέμ. *γεροντο-* καί τοῦ ρ. *κλωνιάζω.*

Γηράσκω καί ἀφίνω ἀπογόνους (ἢ μεταφορὰ ἐκ τῶν δένδρων, τὰ ὅποια ἡλικιούμενα ἀποκτοῦν νέους κλώνους) ἐνθ' ἄν. || Ἄσμ.

Σὰν τὸν ἀπλάτανον τῆς Κῶς νὰ *γεροντοκλωνιάση*

τὸ χρουσανδροῦνάκι μας, *παιδιά παιδιῶν νὰ πιάση*

Κάρπ.

Τ' ἀνδρόνομο βουὶ ἴνηκε νὰ *ζήση* νὰ *γεράση,*

σὰν τὸν ἀπλάτανον τῆς Κῶς νὰ *εροντοκλωνιάση*

Κάσ.

γεροντοκοιλιά ἡ, ἀμάρτ. *εροδοκοιλιά* Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ θέμ. *γεροντο-* καί τοῦ οὐσ. *κοιλιά.*

Κοιλιά γηραλέου ζώου: *Μιά γοιλιά τοῦ βουδιῶ πήραμε, μὰ ἦτονε εροδοκοιλιά πρέπει καί δὲν ἐσδάραρε γαθόλου (ἐσδάραρε=ἔβρασε).*

γεροντοκολιά ἡ, ἀμάρτ. *εροδοκολιά* Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ θέμ. *γεροντο-* καί τοῦ οὐσ. *κολιά.*

Ἡ μεστή, σκληρὰ *κολιά* (=εἶδος σκολύμου): *Εὐτέες εἶναι εροδοκολιές! Τοῦ κόσμου τὰ ξύλα θὰ κάψης νὰ τσι μαερέψης. Δὲν εἶχεν ἄλλα χόρτα κ' ἦφηρες τσι εροδοκολιές ἐτούτες;*

γεροντοκομεῖο τό, Λεξ. Περίδ. Μ. Ἐγκυκλ. Πρω. Δημητρ. *εροδοκομεῖο* Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ Βυζαντ. οὐσ. *γεροντοκομεῖον.*

Γεροκομεῖο 1, ὁ βλ., ἐνθ' ἄν.: *Νὰ μὲ κάμετε θέτε νὰ πουλήσω τὰ πράματά μου νὰ σηκωθῶ νὰ πάω ἔς τὸ εροδοκομεῖο (πράματα=κτηματικὴ περιουσία) Ἀπύρανθ. Ἐν τῷ εροδοκομεῖο τὸν ἐδιήσα, λέει, τὸ γακοροζίζικο! αὐτόθ. Ἐν τσι πολιτεῖες ἔχει εροδοκομεῖα κι ὅτινα μὴν ἔχη κανεὶς δικοὶ δ' ἀθρῶποι, πὰ ἐκεῖ καί εροδοκομίζεται (ὅτινα=ὄταν, ἄν) αὐτόθ.*

γεροντοκόμισμα τό, ἐνιαχ. *εροδοκόμισμα* Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ ρ. *γεροντοκομῶ*, παρὰ τὸ ὅποιον καί *γεροντοκομίζω.*

Τὸ *γεροκόμισμα*, ὁ βλ.: *Μὰ εἶδα εροκόμισμα τοῦ καμε; Πρὶ ἑράσ' ἐπέθανε. Μὰ νιὸς ἐδὰ εἶν' ἀκόμα δὲν εἶν' ἀκόμα τοῦ εροδοκομισμάτου!*

γεροντοκομῶ Σίφν. Τῆν. — Λεξ. Περίδ. Μπριγκ. Δημητρ. *γεροδοκομῶ* Κρήτ. (Νεάπ. Ρέθυμν.) *γεροντοκομῶ* Κῶς (Καρδάμ.) *εροδοκομῶ* Νάξ. (Ἀπύρανθ.) *γεροντοκομῶ* Εὐβ. (Κουρ.) *γεροδοκομίζω* Νάξ. (Ἀπύρανθ.) *εροδοκομίζω* Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Τὸ Βυζαντ. ἀμάρτ. *γεροντοκομῶ*, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τοῦ Βυζαντ. *γεροντοκομικός* καί τῶν Βυζαντ., πιθανότατα δὲ καί Ἑλληνιστ., *γεροντοκομεῖον*, *γεροντοκόμος*. Πβ. καί *γεροκομῶ*.

Γεροκομῶ 1, ὁ βλ., ἐνθ' ἄν.: *Ὁ πατέρας μου γεροντοκομαίει τοὺς γέρους γονιούς του Κουρ. Ἐν τὸν ἐγεροντοκομῆσα τόμ-πατέρα μ-μας Καρδάμ. Ἀχ θε μου, καί βέφε μας ἓνα γοπέλι νὰ μᾶσε γεροδοκομῆση Ρέθυμν. Ἦγραφε ὅλη δου τὴ βερουσία ἔς τὴν ἀνιριά δου, γιὰ νὰ τότε γεροδοκομῆση Νεάπ. Ἐν τσι πολιτεῖες ἔχει εροδοκομεῖα κι ὅτινα μὴν ἔχη κανεὶς δικοὶ δ' ἀθρῶποι, πὰ ἐκεῖ καί εροδοκομίζεται Ἀπύρανθ. Τὸν ἦτηρε γαί τὸν εροδοκομῆσε γαί τσ' ἦγραφε δὴ βερουσία δου αὐτόθ.*

γεροντοκοπέλα ἡ, σύννηθ. *γεροδοκοπέλα* Κύθηρ. κ.ά. *γυροντοκοπέλα* βόρ. ἰδιώμ.

Ἐκ τοῦ θέμ. *γεροντο-* καί τοῦ οὐσ. *κοπέλα.*

Γεροντοκόρη, ὁ βλ.

γεροντοκοπελιά ἡ, ἀμάρτ. *γεροδοκοπελιά* Κρήτ.

Ἐκ τοῦ θέμ. *γεροντο-* καί τοῦ οὐσ. *κοπελιά.*

Γεροντοκόρη, ὁ βλ.

γεροντοκόπελο τό, ἀμάρτ. *εροδοκόπελο* Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ θέμ. *γεροντο-* καί τοῦ οὐσ. *κοπέλι.*

Ἀνὴρ προκεχωρημένης ἡλικίας παραμείνας ἄγαμος: *Εροδοκόπελο πόμεινε κ' εὐτὸς ὁ καμένος. Τώρα πιά δὲ ὑρεύγει. Ἐπαδρεύτησα δῶρα ἰὰ δὲ δυὸ-τρία εροδοκόπελα. Συνών. εἰς λ. *γεροντογιός.**

γεροντοκοπελούδα ἡ, ἀμάρτ. *εροδοκοπελούδα* Νάξ. (Ἀπύρανθ.) *εροδοκοπέλουδα* Νάξ. (Ἀπύρανθ.) *εροδοκοπέλουδο* τό, Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ θέμ. *γεροντο-* καί τοῦ οὐσ. *κοπελούδα.*

Γεροντοκοπέλα, ὁ βλ.: *Ἀρέσουσί σου οἱ εροδοκοπελούδες. Ἐπόμεινε γ' εὐτὴ κ' εἴνηκε εροδοκοπέλουδο. Συνών. βλ. εἰς λ. *γεροντοκόρη.**

γεροντοκόπι τό, Τῆλ.

Ἐκ τοῦ θέμ. *γεροντο-* καί τῆς παραγωγ. *καταλ. -κόπι*, διὰ τὴν ὁποίαν βλ. Γ.Χατζιδ., Ἀθηνᾶ 22 (1910), 245 κ.εξ. Συνών. βλ. εἰς λ. *γεροντοβόσκι.*

Γεροντομοῖρι, ὁ βλ.: *Τὸ ἀνώι τό χασε γιὰ γεροντοκόπι.*

γεροντοκόρη ἡ, κοιν. καί Τσακων. (Χαβουτσ.) *γυροντοκόρη* πολλαχ. βόρ. ἰδιώμ. *γυροντοκόρη* Ἡπ. (Δωδών.)

Ἐκ τοῦ θέμ. *γεροντο-* καί τοῦ οὐσ. *κόρη.*

Κόρη εἰς προκεχωρημένην ἡλικίαν, διὰ τὴν ὁποίαν παρῆλθεν ἡ ὥρα τοῦ γάμου κοιν.: *Ὁ ἓνας τῆς μύριζε, ὁ ἄλλος τῆς βρώμαγε, ὥσπου ἔμεινε γεροντοκόρη κοιν. Ἦπο-*